

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Istituzione Economica Italiana-Milano, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima Istituzione Economica Italiana-Milano, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, torek 23. februaria 1943-XXI

Cena posamezni številki 0.80

Obvezno navajanje odlokov, ki dovoljujejo spremembe cen, v računih

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbu:

Clen 1. — Uvozniki, trgovci na debelo in proizvajalci, ki so po členu 1. naredbe z dne 9. maja 1941-XIX št. 17 s predpisi glede cen blaga, storitev in rabokupov dolžni prositi za posebno pooblastitev za vsako spremembo cen, veljajočih dne 15. marca 1941-XIX, morajo navesti v računih, izdanih po členu 5. uredbe z dne 12. marca 1941 in na pridržanih kopijah podatke odloka Visokega komisarja, dovoljujočega tako spremembo.

Clen 2. — Določbe prednjega člena ne veljajo pri oddaji blaga, glede katerega se določajo najvišje cene v uradnih cenikih ali jih javno oblastvo drugače ureja, kakor tudi ne za blago, pri katerem je določen maksimalni prihodek, dovoljen na nabavno ceno po naredbah z dne 9. julija 1941-XIX št. 63 in z dne 27. novembra 1941-XX št. 165.

Clen 3. — Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo, če ni dejanje drugače ali huje kaznivo, po naredbah z dne 26. januarja 1941-XIX št. 17 in z dne 25. novembra 1942-XXI št. 215.

Clen 4. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana 27. jan. 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

Odbitnost prostovoljnih dajatev pooblaščenim podpornim ustanovam pri določanju davčne osnove neposrednih davkov

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbu:

Clen 1. — V št. 4 člena 55. in za prvim odstavkom številke 7 člena 82. zakona o neposrednih davkih se dodaja naslednji odstavek:

»Od davčne osnove se odbijajo dokazane prostovoljne dajatve Pokrajinskemu podpornemu zavodu v Ljubljani in vsem morebitnim drugim, po Visokem komisarju v Ljubljanski pokrajini izrečno pooblaščenim podpornim akcijam.«

Clen 2. — V št. 7 člena 82. in v št. 4. predzadnjem odstavku člena 120., A ad I. pravilnika k zakonu o neposrednih davkih se dodaja naslednji odstavek:

»Kot stroški, ki se odbijajo od davčne osnove, se priznavajo dokazane prostovoljne dajatve Pokrajinskemu podpornemu zavodu in vsem morebitnim drugim, po Visokem komisarju v Ljubljanski pokrajini izrečno pooblaščenim podpornim akcijam.«

Clen 3. — Ta naredba stopi takoj v moč in velja tudi za predpis družbenega davka in pridobnine za davčno leto 1943.

Ljubljana 17. febr. 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

Naročajte in širite Trgovski list!

Spremembe taksnega zakona

(Konec.)

Tarifa kolkovine na bolete in druge carinske listine

Clen 43. — 1. Bolete in priznanice za carinske dohodke kakršne koli vrste, za predpisano skladištnino in za uporabo znakov po dokončni odmeri carin in za dodatno plačilo premalo pobranih carin

— do L. 100.— stalna taksa L. 0.25, — če presega vsota L. 100.—, za vsakih tisoč lir ali ulomek tisoča L. 0.65, — toda največ L. 60.—

Ce se končuje celotni znesek taks na ulomek lire, se mora zaokrožiti na eno liro.

2. Bolete in priznanice o vplačilu in dvigu carinskih pologov v znesku nad L. 1.—:

— če vsota: — presega L. 1.— toda ne L. 100.— stalna taksa L. 0.30, — presega L. 100.— toda ne L. 1000.— stalna taksa L. 1.—, — presega L. 1000.— toda ne L. 3000.— stalna taksa L. 1.50, — presega L. 3000.— toda ne L. 4000.— stalna taksa L. 2.—, — presega L. 4000.— toda ne L. 6000.— stalna taksa L. 3.—, — presega L. 6000.— toda ne L. 8000.— stalna taksa L. 4.—, — presega L. 8000.— toda ne L. 10.000.— stalna taksa L. 5.—, — presega L. 10.000.— stalna taksa L. 6.—

3. Bolete o varščinah, ki se nanašajo na inozemsko blago: stalna taksa L. 8.—

4. Bolete o vskladiščenju, naj se nanašajo na inozemsko blago ali pa domače blago: stalna taksa L. 6.—

5. Bolete o začasnem uvozu carinskega blaga ne glede na vrsto varščine: stalna taksa L. 8.—

6. Bolete o iztenjavi kazni, stroškov in izkupička od zaplembe:

— na vsote do L. 100 L. 2.—, — na vsote nad L. 100 do L. 1000 L. 5.—, — na vsote nad L. 1000 do L. 5000 L. 10.—, — na vsote nad L. 5000 do L. 10.000 L. 25.—, — na vsote nad 10.000, za vsakih L. 100 ali ulomek več L. 0.50.

Deli lire se zaokrožajo na eno liro.

7. Vsaka druga carinska boleta, vstevši bolete o začasnem uvozu carine prostega blaga in bolete o začasnem izvozu L. 2.—

8. Splošne uvozne prijave L. 4.—

9. Carinske spremnice L. 2.—

10. Izjavni listi:

— za blago v tovornih, vsak tovorek L.0.20, vendar ne manj ko L. 0.80; — za blago v razsutem stanju s težo do 10.000 kg L. 4.—, nad 10.000 kg za vsakih 1000 kg ali ulomek več L. 0.40.

11. Spremnice za dom. blago L. 0.80.

12. Izvorna potrdila:

— za blago po izvoru z ozmlja Italijansko-albanske carinske zveze ali iz inozemstva, če se pošilja po pošti (poštni paketi, mali poštni paketi, zavarovane škatle z napovedano vrednostjo, pisemska pošta): v vrednosti do L. 100 L. 0.50, nad L. 100 do L. 1000 L. 1.—, nad L. 1000 L. 4.—, — za blago po izvoru iz inozemstva, ki se ne pošilja po pošti L. 4.—

Taksni papir za vloge itd.

Clen 44. — Prošnje, vloge, pritožbe, navedene v tarifnih post. 206/1, 206/2, 206/3, 206/4, 206/5, 208, 209, 211, 213, 215, 216, 217, 218, 220, 221 in 222 veljajoče bivše jugoslovanske taksne tarife, se morajo pisati na takсни papir po L. 6.— za polo, če so naslovljene na carinarnice, in po L. 8.— za polo, če so naslovljene na Visoki komisarjat, ne plačujejo pa nikakršne druge takse in pristojbine.

Clen 45. — Pristojbine za dovolitve

po tar. post. 214 in 225 omenjene tarife se morajo plačati neposredno pristojnemu davčnemu uradu, ne glede na kolkovino na prošnji v višini kakor jo določa prednji člen.

Clen 46. — Kolkovino za vloge in odredbe glede predhodnega pregleda blaga po tar. post. 219 iste tarife pobirajo carinarnice pavšalno, in sicer po odmeri na zadevnih deklaracijah, dodatno k drugim pristojbinam.

Clen 47. — Niso zavezane kolkovini prošnje za naknadni carinski pregled in za popravilo pomotnega izračuna v deklaraciji po tar. post. 223 in 228 taksne tarife bivše Jugoslavije.

Zaokroženje taks

Clen 48. — Vsaka stalna taksa ali davščina po predpisih bivše jugoslovanske države v dinarjih, ki se ob prevedbi v italijansko veljavo po tečaju, določenem s členom 3. kr. ukaza z dne 11. junija 1941-XIX št. 493, končuje na ulomek pod petdeset centezimov, se zaokroža na petdeset centezimov, če pa nad petdeset, se zaokroža na celo liro.

Postopne takse so določene za vsake tisoč lir in šteje pri njih uporabljanju ulomek obdačljive vrednosti pod tisoč lir za celih tisoč lir. Če pa osnova presega tisoč lir, se ulomek tisoča, ki je manjši od sto lir, ne upošteva.

Ce se končna vsota odmerjenih postopnih ali sorazmernih taks končuje na ulomek pod eno liro, se računa ta ulomek za celo liro.

Povračilo taks

Clen 49. — Zahtevek davčnega zavezanca za povračilo taks in davščin ali drugih pristojbin kakršne koli vrste, vstevši carinske, nepredpisno plačanih pred 11. aprilom 1941-XIX, se lahko uveljavlja, če še ni zastaran, najdalj do 30. junija 1943-XXI. Z morebitnim povračilom pa se bo ravnalo kakor z drugimi terjatvami proti bivši jugoslovanski državi.

Prehodne določbe

Clen 50. — Razveljavljajo se vse kakršne koli določbe, nasprotujoče tej naredbi, ki stopi v veljavo 1. marca 1943-XXI.

Njene določbe in taksiranje po njej veljajo tudi za zasebne pogodbe z zgodnejšim datumom, ki se predložijo finančnim uradom ali sodnim uradom radi kasnejšega uveljavljanja.

Javni, civilno-pravni in upravni spisi, ki so določeno datirani z dnem pred objavo te naredbe, so zavezani taksi po veljajoči tarifi bivše Jugoslavije, ako je bila taksa plačana v rokih po veljajočih predpisih. Če niso bile plačane v teh rokih, so zavezani taksam in zvišanim taksam po tej naredbi.

Trgovske menice

1. Za trgovske menice z menično vsoto nad L. 100.— z dospelostjo ne nad en mesec je postopna taksa določena z L. 0.50 za vsakih tisoč lir ali ulomek tisoča lir. Dalje se plačuje vselej tudi stalna priznanična taksa 10 centezimov.

Vendar velja ta olajšava samo za menice, ki jih izdajo trgovci in so plačljive v Ljubljanski pokrajini ali v pokrajinah Kraljevine in ki so pisane na obrazcih, nabavljenih od »Fašistične zveze denarnih in zavarovalnih zavodov« in od javnopravnih denarnih zavodov, z dolžnostjo posameznih tvrdk, da izpolnijo te obrazce z navedbo firme, pri čemer smejo uporabljati samo pečatnik z neizbrisanim črnilom.

Take obrazce morajo uporabiti trgovci v 45 dneh od dne taksiranja. Kolke smejo na menice nalepljati in jih uničevati samo davčni uradi.

Po preteku 45 dni od taksiranja se smejo uporabljati ti obrazci v mejah plačane postopne takse samo za menice z dospelostjo nad en mesec.

2. Za druge menice z menično vsoto nad L. 100.000.— se mora postopna taksa odmeriti za vsakih tisoč lir ali ulomek tisoča lir z zneskom:

a) L. 2.—, poleg stalne priznanične takse cent. 10, za menice z dospelostjo ne nad 4 mesece;

b) L. 3.—, poleg stalne priznanične takse cent. 10, za menice z dospelostjo nad 4 mesece do 6 mesecev;

c) L. 6.—, poleg stalne priznanične takse cent. 10, za menice z dospelostjo nad 6 mesecev in za menice z datumom in dospelostjo in blanko ali brez datuma ali brez dospelosti.

3. Na menice in druge trgovske vrednostne papirje, izdane in plačljive v Ljubljanski pokrajini in v drugih pokrajinah Kraljevine, glaseče se na tujo valuto, se mora izračunati kolkovina na podstavi dejanske vrednosti tuje valute v italijanski veljavi po dnevnem tečaju.

4. Menice in drugi trgovinski vrednostni papirji se morajo izdajati izključno le na posebnih taksnih obrazcih. Denarnim zavodom, bankirjem in trgovcem, ki za to zaprosijo, pa smejo davčni uradi dovoliti, da dajo taksirani s kolki lastne tiskane ali litografirane obrazce za menice in druge trgovinske vrednostne papirje na kakršno koli vsoto, ako je na njih vtisnjena navedba zavoda ali tvrdke, ki jih izda.

5. Za menice z dospelostjo ne nad 90 dni, izdane od italijanskih, slovenskih ali inozemskih tvrdk in sprejete po denarnih zavodih, ki jih ministrstvo za finance z odlokom določi za akceptiranje trat v kritje izvoza, se plačuje taksa cent. 20 za vsakih tisoč lir, vendar ne manj ko cent. 20 poleg stalne priznanične takse cent. 10.

Izvozne tvrdke morajo uporabljati za izdajo menic lastne tiskane ali litografirane obrazce, nalepljajo pa kolke nanje in jih uničujejo davčni uradi.

Ljubljana dne 8. febr. 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

Mobilizacija dela

Pod tem naslovom priobčuje rimski tehnik »Autarchia e Commercio« uvodnik, iz katerega posnemamo naslednje načelne misli:

Utesnjevanje in večje žrtve civilnega prebivalstva morejo samo deloma izpolniti praznine v skladiščih za preskrbovanje vojaštva glede na obrambo in na napad. Zato je potreben skrajni napor civilnega prebivalstva za preskrbo armade tako v prvi črti kakor tudi na položajih za obrambo domovine. Civilno prebivalstvo mora zmanjšati svoj konsum ter prepustiti normalno pridobljene pridelke v celoti ali delno na razpolago armadi, mora pa tudi dati večje število moških in žensk službi, ki se v mirni dobi imenuje »civilna«, v vojni pa »pomozna«, da se produktivni ritem v ničemer ne spremeni.

Na tej temeljni nujnosti sloni pravna disciplina, ki jo določi Narod za organizacijo svoje civilne službe, prirojene za vojne potrebe. Ta disciplina se tiče javne uprave začeni od državnih poslov do občinskih, od gospodarstva, ki je neposredno v državnih rokah, od zasebnega na področju poljedelske, industrijske in trgovske proizvodnje, kakor tudi nekaterih svobodnih poklicev (n. pr. zdravnikov in lekarnarjev).

Za uresničenje zakonodajnih odredb glede delovne službe za vojne potrebe so mogoče: mobilizacija ženskih ročnih delavk, podaljšanje delovnega urnika v industrijskih podjetjih od 40 na 48 ur in mobilizacija vseh gospodarstev, ki so zastopana v sindikatu Fašistične zveze industrijecev. Zadnja mobilizacija, ki jo lahko imenujemo kolektivno, izpolnjuje individualno mobilizacijo s strani odločilnih oblastev.

Na trgovskem področju so bila n. pr. individualno mobilizirana Splošna skladišča, ki so potrebna za hrambo pridelkov, ter več trgovskih družb, ki se bavijo s kolektivnim uvozom. Tako se lahko mobilizirajo tudi druga podjetja n. pr. na področju razdeljevanja živil od trgovcev na debelo do razprodajalcev na drobno, od mesarjev do pekov i. dr. Znatni prispevek delovni službi more dati trgovstvo tudi s tem, da postavi

na razpolago svoje moško osebje na mestih, kjer lahko zaposli ženske moči. Zaposlitev razpoložljivih delovnih moči se izvaja seveda s tehničnim kriterijem, z ozirom na delavčeve zmožnosti in sposobnosti.

Mobilizacija podjetij ter moškega in ženskega osebja za delovno službo pomeni izenačenje zasebne proizvodne organizacije z vojnimi potrebami, večjo disciplino v podjetjih in pri osebju, katere kršitve se kaznuje na podlagi vojnih zakonov. Ducejeva premija za industrijske delavce, mobilizirane v delovni službi, je znana. Zato morajo biti tako delodajalci kakor delavci ponosni na svojo mobilizacijo, ki jih postavlja takoj na prvo mesto za našimi hrabriimi in junaškimi vojniki.

Trgovina s kožami v Sarajevu

O trgovini s kožami v Sarajevu piše zagrebški list »Gospodarstvo«, da je ta sedaj močno zastala, da pa se bo po vojni verjetno zopet lepo razvila. Letos so se mogle dobiti le primeroma slabe kože ter se je letošnja sezona začela v znaku slabih prodaj. Tudi na trg prihajajo znatno manjše količine kož. Na sarajevskem trgu vladajo v zadnjem času naslednje cene za kože: kuna zlatica 5000 kun, kuna belica do 3000, lisica do 1200, vidra do 4000, jazbec do 220 in koža zajca ali veverice do 50 kun. Povpraševanje je mnogo večje kakor pa ponudba.

Povečan izvoz madžarskih rokodelskih izdelkov

Na glavni skupščini deželne centralne obrtnih korporacij je govoril tudi industrijski minister Varga o podpori, ki jo je izkazovala vlada obrtu. Tako je vlada razdelila med obrtnike stroje v vrednosti 230.000 pengő. Po zaslugi prizadevanj Izvoznega zavoda za rokodelstvo, ki ga je podpirala vlada, se je mogla vrednost izvoženih rokodelskih izdelkov povečati od 1.5 milijona pengő v letu 1939 na 10 milijonov pengő v letu 1942.

Iz italijanskega gospodarstva

Italijanska vlada je dovolila prodajo in proizvodnjo saharina. Proizvodnja in prodaja pa bosta državni monopol. Za leto 1942/43 je predvidena proizvodnja saharina v višini 400 ton.

Kmetijsko ministrstvo je predpisalo postopek za predelovanje živalske krvi za prehrano prebivalstva. Vsa kri zaklanih živali se mora v ta namen predelati. Za predelovanje krvi so pooblašene posebne tvrdke, ki jih določijo oblasti v vsaki pokrajini posebej.

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo je odredil, da se mora vsa krma, ki se dobi pri mletju žitaric in predelovanju boba in graha, prodajati v zapečatenih vrečah. Na vrečah morajo biti etikete, na katerih je ime proizvajalca, ker ti osebno jamčijo za pristnost blaga. Nadalje jamčijo, da ni v vreči nobene snovi, ki bi bila lahko škodljiva za živali. Zato mora biti na etiketi tudi natančen naslov proizvajalca tvrdke.

Italijansko kmetijsko ministrstvo ima sedaj 68.400 traktorjev, od katerih je 16.307 o pokrajini Emiliji, 9922 v Lombardiji in po 5000 v Piemontu in Toscani. Na leto potrošijo ti traktorji približno 150 tisoč ton pogonskega kuriva. V kmetijstvu pa se uporablja še okoli 10.000 bencinskih motorjev, ki potrošijo okoli 20.000 t bencina. Ker se mora v vojni potrošnja bencina omejiti, se vsi traktorji postopoma opremljajo s plinskimi generatorji. Računajo, da bodo v štirih letih to predelavo traktorjev končali.

Dalmazija dobiva sedaj še mesečno iz Italije okoli 20.000 stotov moke, 5900 stotov testenin, 350 stotov maščob, 285 stotov sira, 8250 stotov sočiva in 2500 stotov raznih drugih živil. Uprava pa si prizadeva, da zboljša samopreskrbo Dalmazije. V ta namen se bo pridobilo v ozemljih Aurane in None okoli 68.000 ha zemlje za gojitev žita. Uprava pa pospešuje tudi gojitev tipičnih dalmatinskih pridelkov, zlasti oljke, fig, grozdja, mandeljnov ter raznih zdravilnih in aromatičnih rastlin. Tudi številne industrijske in kmetijske stroje je dobavila Italija v Dalmazijo.

Posebna italijanska strokovna komisija za raziskovanje albanских petrolejskih ležišč je ugotovila, da se more v Albaniji proizvodnja nafte še znatno povečati. Pri Kruiji so odkrili ležišča, ki merijo 3000 kvadratnih kilometrov in ki so znatno večja od ležišča pri Devoliju. Ponekod so sonde nafte že 20 metrov pod zemljo. V kratkem se izvedejo prva vrtnja, na kar bo šele mogoče ugotoviti bogastvo teh novih ležišč.

Proizvodnja in prodaja baterij za žepne svetilke se bo v Italiji organizirala po enotnem načrtu, kakor se poroča iz Rima.

Rimski uradni list je objavil ministrski odlok, s katerim se ureja zbiranje, hranjenje in razdeljevanje jajc. Vsa domača in uvožena jajca morajo biti na razpolago kmetijskemu ministrstvu za kritje potreb vojske in civilnega prebivalstva. Izvzeta so samo jajca za podlaganje in tista, ki služijo gojiteljem perutnine v hrano.

Da se ne bi kršili veljavni predpisi glede izdelovanja čokolade, je sindikat slaščičarjev sklenil, da predloži oblastem vzorce avtarične čokolade s predlogom, da se prodaja čokolada določenih tipov in po enotni ceni.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete, Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Vprašanje bolgarske prehrane

»Südost-Echo« piše o prizadevanjih bolgarske vlade, da reši vprašanje bolgarske prehrane, ter pravi med drugim:

Navzlic vsem težavam se je Bolgarski posrečilo, da je brez bistvenih motenj našla prehod od stare k novi žetvi. Ni pa nobena tajnost, da so se bolgarske zaloge zelo skrcile in da bo prehrana v bodočem gospodarskem letu navezana le na letošnjo žetev.

Da se dobi jasna slika o stanju bolgarske prehrane, je treba analizirati letošnjo žetev. Ta je bila slabša celotno od žetve leta 1941, ki je bila neugodna. Dočim pa je bila žitna letina slaba, je bil pridelek oljk zelo dober. Pridelek stročnic je bil manjši kot druga leta, sadna letina pa je bila zelo dobra. Poljož Bolgarske na podlagi letošnje žetve ni torej posebno rožnat, zlasti ker ni računati z uvozom. Da se popolnoma zagotovi prehrana, je potrebno, da se zajme vsa letina in nato pravilno razdeli med potrošnike. To delo mora opraviti žitna direkcija, o kateri smo že poročali.

Zato je letošnji pridelek krompirja odtegnjen prostemu nakupu, da more generalna revizijska komisija nakupiti 300.000 ton krompirja, Zadruga banka pa nadaljnjih 50.000 ton. Ostanek krompirja pride na svobodni trg. Od revizijske komisije nakupljeni krompir se bo uporabil za kruh. To je bil vzrok, da je vlada odredila dodatno oddajo 5 kg pšenice ali ječmena od ha.

Kljub navedenim težavam pa so vladni krogi prepričani, da bo dovolj žita na razpolago za oskrbo

prebivalstva s kruhom. Pač pa bo treba, da se bo primešaval moki tudi krompir. Potrebni krompir je bil že nabavljen. Ni pa še gotovo, če se bo mogel do konca nove žetve izdajati sedanji obrok kruha. Kmetje niso radi oddajali žita, ker jim ni bila po volji njegova cena. Malo verjetno pa je, da bi vlada dopustila zvišanje cen, ker bi bil s tem podrt njen načrt o stabilnih cenah.

Popolnoma nezadostna je bila letina krme. Mnogo živine se je moralo poklati, radi česar je sedaj tudi več mesa na trgu. Vlada pa je odločena, da trenutno bogastvo na mesu porabi za konzerviranje. S tem naj se prepreči, da bi kakor v spomladi 1942 nakrat nastalo pomanjkanje mesa.

Zaradi pomanjkanja krme je

Gostilničarji!

Naročile se na
„Trgovski list“

nazadovala tudi proizvodnja mleka in mlečnih izdelkov. Mleka je malo. Tudi svinjske masti se dobi zelo malo. V glavnem je potrošnik navezan na jedilno olje, katerega pa je dosti na razpolago.

Število perutnine je že v pretekli zimi zelo nazadovalo, vendar pa se je poleti zopet povečalo, da bo dovoz jajc na trg normalen. Ni izključeno, da se bo zaradi pomanjkanja krmil število perutnine v sedanji zimi zopet znižalo.

Pomanjkanje delovnih moči na Švedskem

Bolj pereče ko pomanjkanje surovin je postalo na Švedskem pomanjkanje delovnih moči. Že prejšnje leto je zlasti primanjkovalo gozdnih delavcev ter je bila zaradi tega lani sečnja manjša, čeprav je bila predvidena za 20 odstotkov večja. Tudi lanska žetev se je zaradi pomanjkanja delovnih sil komaj pospravila. Za letos se boje, da se bo položaj zaradi pomanjkanja delovnih moči še bolj poostрил. Mnogo moških je poklicano v vojaško službo, gospodarstvo pa potrebuje vedno več delavcev. Nazadoval je namreč uvoz koks in premoga in zato je potrebno večje izkoriščanje gozdov. Vlada je bila prisiljena uvesti zaradi pomanjkanja delovnih sil obvezno delovno dolžnost, ki velja za vse, ki so sposobni za vojaško službo. Ti obvezniki se bodo porabili pri gozdnih delih. Večja proizvodnja pa je tudi potrebna, ker se izpraznjujejo zaloge in ker je uvoz surovin vedno težavnejši, da se morajo pospešeno izdelovati nadomestila za surovine. Kmetovalci morajo letos gledati na to, da opravijo letošnjo spomladansko setev žitaric čim prej in v čim večjem obsegu. Lanska se je za-

kasnila ter je dala zato za 15 odstotkov manjši pridelek. Isto velja tudi glede krompirja. Da se bo moglo dobiti zadosti delovnih sil za kmetijstvo, se bo moralo omejiti število delavcev v industriji, kar bo povzročilo nadaljnje nazadovanje proizvodnje železa. Ker nekatere tovarne zaradi pomanjkanja surovin in goriva le deloma zaposlujejo svoje delavce, se misli na to, kako bi se ti delavci bolje izkoristili. Nekateri predlagajo, da bi se proizvodnja osredotočila v manjšem številu podjetij, ta pa naj bi delala s polno paro. Ker bi pa bilo v ta namen potrebno, da poseže v zasebno gospodarstvo država, se misli, da bi se za tak korak odločila država le v skrajni sili. Drug način rešitve vprašanja delovnih moči bi bil v tem, da bi nekatera podjetja za določeno dobo ustavila svoje obratovanje in bi tako osvobodene delovne sile mogli uporabiti pri gozdnih delih. Tovarne celuloze so to storile prejšnjo zimo. Misli pa se tudi na prečiščenje podjetij, da bi ostali zaposleni samo nujno potrebni delavci, drugi pa bi se zaposlili v drugih podjetjih ali pri gozdnih delih.

Premoženjska oddaja v Turčiji

Vsa premoženjska oddaja v Turčiji naj bi dala pol milijarde turških funtov, t. j. dvakrat toliko, kolikor znaša turški državni proračun. Samo Carigrad naj bi dal 330 milijonov, torej znatno več kot polovico vse oddaje. Pri odmeri oddaje se je delala velika razlika, če se je odmerjal davek Turku ali pa Židu, Armencu ali Grku. Kajti premoženjska oddaja ni imela samo tega namena, da bi pomagala državi, temveč je hotela

tudi oslabilo gospodarsko pozicijo Grkov, Armencev in Židov. To se je v oficialni izjavi tudi izrečno poudarilo. Vlada je namreč posvarila trgovstvo, naj ne izrablja pomanjkanja blaga in dviga cen v špekulativne namene, a se za to svarilo mnogi niso zmenili. Nobenega dvoma pa tudi ni, da je hotela vlada s pomočjo premoženjske oddaje z revolucijo začeto nacionalizacijo gospodarstva dovršiti. Ko je prevzel Ata Türk oblast, je

bila skoraj vsa trgovina v Turčiji v rokah Grkov, Armencev in Židov. Obnova gospodarstva se je v naslednjih letih izvršila predvsem v kmetijskem in industrijskem sektorju, dočim je ostalo v uvoznih trgovini vse pri starem. To naj sedaj premoženjska oddaja odpravi. Vsi, ki niso plačali predpisane zneska za oddajo premoženja, so bili poslani na prisilno delo, njih premoženje pa se je zaplenilo. Mnogo trgovin je bilo zaradi tega tudi zaprtih in sedaj je nastal prostor za turške trgovce.

Najvišje prodajne cene za sardine in tune

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je na podlagi prošnje tvrdke Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani od 12. febr. 1943-XXI odobril za 1. Sardine v olju in 2. Tuna v (salamuri) soku, sledeče najvišje prodajne cene:

1. za sardine v olju v pločevinastih škatlah v teži 200 gr bruto:

Cena v prodaji na veliko:

1 škatla Lir 6.85 franko skladišče, vključno mestno trošarino.

Cena v prodaji na drobno:

1 škatla Lir 7.85 franko prodajalna, vključno vse javne dajatve.

2. Tuna v soku (salamuri) alla Livorno v pločevinastih škatlah v teži 500 gr bruto:

V prodaji na debelo:

1 škatla Lir 20.95 franko skladišče, vključno mestno trošarino.

V prodaji na drobno:

1 škatla Lir 24.— franko prodajalna, vključno mestno trošarino.

Cene je v smislu odredb člena 4. naredbe od 9. maja 1941-XIX objaviti v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbo od 26. januarja 1942-XX št. 8, Služb. list 8/42.

Razdelitev zemlje v Macedoniji

Leta 1942. je bolgarska uprava v Macedoniji razdelila približno 64.000 ha zemlje, ki je bila last večinoma Srbom, ki so se izselili. 40.000 ha je bilo razdeljenih med 17.000 kmetov, 451 bolgarskih šol in cerkev so dobile 1500 ha, ostanek pa je obdržala država za sebe.

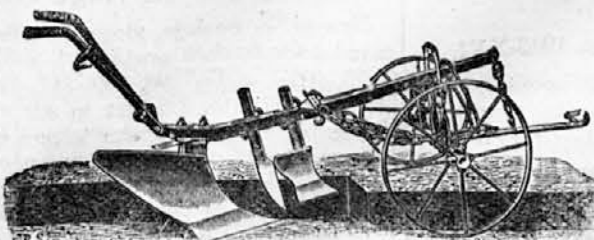
DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

Če seješ z roko, pitaš ptice,
ne ješ ne kruha ne potice,
ker seješ mnogo, žanješ malo,
od truda ti ni nič ostalo.

Zato nabavi si sejalni
stroj MELICHAR-jev idealni,
sejal boš malo, žel bogato,
pšenica ti bo dala zlato.

**SEJALNE
IN DRUGE
STROJE
VAM NUDI
ŽELEZNINA**

FR. STUPICA - LJUBLJANA

POLEG
„FIGOVCA“

Denarništvo in zavarovalstvo

Ljubljanska kreditna banka

bo izplačevala s 1. marcem 1943 stara dobroimetja kakor sledi:

1. vsem starim vlagateljem do Lit 50.000.— se izplača nadaljnja 5% na kvota na kapital;
2. vsem starim vlagateljem nad Lit 50.000.— se izplača nadaljnja 3% na kvota na kapital.

Izplačila kvot se izvršijo od sedanjega salda po stanju vlog na dan 26. maja 1932, pri čemer se predčasno izvršena izplačila odbijejo.

Po 31. marcu 1943 nedvignjene kvote se prenesejo na nove, vsak čas razpoložljive račune.

Novela k meničnemu zakonu je izšla na Hrvaškem. Rok zastaranja menic proti izstavitelju in indosantu se po tej noveli podaljša po izvršenem protestu od enega na dve leti.

Romunska narodna banka name-rava izdati bankovce po 5000 lejev.

Gospodarske vesti

Zagrebske železniške postaje je železniška uprava preimenovala in se imenujejo odslej: postaja Sava se imenuje vzhodna postaja, postaja Borongaj se imenuje zahodna postaja, glavna postaja pa je ohranila svoje dosedanje ime.

Zagrebski Pokojninski zavod šteje 18.000 zavarovancev, predpisane premije pa znašajo 68,9 milijona kun.

Ker se je zboljšala plačilna sposobnost kmetovalcev, je srbska vlada spremenila naredbo o likvidaciji kmetijskih dolgov. Razne v prejšnjih naredbah dovoljene olajšave so sedaj odpravljene in tudi plačilni roki so skrajšani. Za dolgove nad pol milijona din pa sploh ne veljajo več nikake olajšave.

Vse volnene tkanine in tudi vse mešane tkanine in vse nadomestne tkanine se morajo na Bolgarskem prijaviti. Prijavitelj se mora tako izkazati, da so proizvedene doma, ko tudi uvožene tkanine.

Tobačni odpadki se bodo morali na Bolgarskem oddajati vladi. Odpadki se bodo uporabljali za izdelavo raznih sredstev za zatiranje raznih rastlinskih škodljivcev.

Madžarska je začela izdelovati tekstilne stroje, ki jih je dosedaj uvažala iz inozemstva. Madžarska upa, da se bo zaradi tega znatno zboljšala njena trgovinska bilanca. Črnomska trgovinska in industrijska družba se je vpisala v dunajski trgovinski register. Družba bo pospeševala gospodarske stike med Nemčijo in deželami jugovzhoda.

Nemški državni gospodarski minister je poslal državni gospodarski zbornici odlok, s katerim priporoča omejitve števila sej upravnih svetov, da se na ta način omeji število potovanj na takšne seje na minimum. Priporoča nadalje, da se v nujnih primerih sklepa pisмено, kar se pri podjetjih v državni upravi tudi že prakticira.

Po odredbi guvernerja za zasedeno francosko ozemlje se bo število tiskarn v Parizu zmanjšalo od 130 na 15. Od 5200 tipografov bo zaposlenih v vojni industriji 1500.